

Вашингтон— Судаћи по препуној сали у Вашингтонском институту за мир, где се у среду полемисало „О Косову : постоји ли пут напред“, ова тема далеко је од „завршене приче“, како су је претходних дана оквалификовали поједини амерички високи званичници. Љуљзим Пећи, директор косовског института за политичке студије (КИПРЕД) и професор на Националном универзитету за одбрану Стивен Мејер усредсредили су се на „Србе на Косову после проглашења независности“ северно и јужно од реке Ибра чиме је поново отворена прича о будућности Косова.

Делећи Србе на Косову на три групе – оне који живе у јужним и централним енклавама и који „страхују од притисака Београда, а желели би да живе заједно и у слози са својим суседима косовским Албанцима“, оне који активно учествују у косовским институцијама, и Србе северно Ибра под „директном контролом власти у Београду“ – Пећи је оценио да се на северу од Ибра „улази у нови статус кво“. За то је окривио међународну заједницу и Европску унију, недостатак политичке воље у Бриселу да реши ову ситуацију, „хаотични распоред међународних снага на терену“ и „опструкцију Уједињених нација“. Радикализам ових група северно од Ибра, како тврди Пећи (на основу студије „Косовски Срби после декларације о независности“ коју је израдио приштински Кипред), подстиче Београд. У овом маленом простору „распоредили су се представници свих српских обавештајних служби и криминалних група које спонзорише Београд“. Њихов циљ, оцењује Пећи, „без сумње је подела Косова“.

Професор Стивен Мејер који је годинама радио као аналитичар Централне обавештајне агенције, а деведесетих је био и заменик директора у одељењу ЦИА за Балкан, сматра да Косово мора да се подели да би функционисало. „Енклавама јужно од Ибра мора да се пружи могућност да одлуче како ће живети даље. Уколико хоће да остану, мора им се гарантовати пуна међународна заштита и надзор, а ако одлуче да се иселе мора им се пружити финансијска и логистичка помоћ“, каже Мејер, један од ретких америчких аналитичара, који истиче нелогичности у потезима и ставовима Вашингтона према ширем региону Балкана. „Уосталом, са шест Бан Ки Мунових тачака, предложеним из Београда, Косово је већ фактички подељено. Многи међусобно супротстављени принципи хаотично се огледају на терену: Ахтисаријев план, Резолуција 1244 која је још увек на снази, Еулес, Унмик, Хелсиншка повеља, Међународни суд правде, Европска унија чијих пет чланица не признаје независност Косова... Како да се успостави владавина права, кад не знамо које је право у званичном оптицају“, упитао је Мејер.

Косово, према његовим речима, никад није ни као економска целина функционисало одвојено од региона, а економија Косова данас „не постоји“. На предлог Пећија да се за оживљавање српских средина настањених „умеренијим Србима“ оформи специјални

фонд да би се лакше интегрисали, Мејер одговара да за такав фонд „нема пара”, да је незапосленост на Косову огромна и да је ситуација катастрофална.

Мејер, такође, истиче да није реч ни о каквом прекрајању, већ померању граница, које су на Балкану још увек „јако, јако важне” а током историје западне силе су их наметале. Пећи, међутим, одлучно протестује уз констатацију да би „подела Косова убила и саму идеју о Косову као држави” „Већина косовских Албанаца би се у том случају определила да постане део Албаније. Поделе се не би зауставиле на Косову, прошириле би се на Македонију, Црну Гору, БиХ, упозорава приштински аналитичар...подела нема перспективу, то је превазиђена идеја. Но, Мејер се позива на „реалистична политичка решења” у недостатку „савршених опција” и уважавање стања на терену: Косово је већ фактички подељено, на северу је Унмик, јужно од Ибра је Еулекс.Ово је година када ће Балкан опет бити на дневном реду у Вашингтону, сложила су се оба учесника и модератор дебате Данијел Сервер.

(Политика)